

J. P. Jacobsen: Af *Fru Marie Grubbe* (1876)

Af: Kapitel 1

Den Luft, der laa under Lindetræernes Kroner, havde vugget sig frem over den brune Hede og de tørstige Marker; den var bleven baget af Solen og støvet af Vejene, men nu var den rensset af det tætte Løvhang, svalet af de kølige Lindeblade, og Duften af Lindens gule Blomster havde gjort den fugtig og givet den Fylde. Nu laa den og blinkede stille og saligt op i det lysegrønne Hvalv, kjærttegnet af sagte dirrende Blade og af hvidgule Sommerfugles flimrende Vingeslag.

De Menneskelæber, som aandede denne Luft, vare svulmende og friske, den Barm, den højnede, var ung og spæd. Barmen var spæd og Foden var spæd, Midjen smal, Væksten slank, og der var en vis mager Styrke i den hele Skikkelse. Frodigt var kun det stærke, dunkeltgyldne Haar, der halvt var bundet og halvt hang løst; for den lille, mørkeblaa Fløjelshue var gleden af og hang om Halsen i sine knyttede Hagebaand ned på Ryggen som en lille Munkehætte. Ellers var der intet Klosterligt ved Dragten; en bred og ligeskaaren Lærredskrave slog ned over en lavendelblaa Hvergarmskjole med korte og vide, opskaarne Ærmer; ud af dem brusede et Par store Poseærmer af fint, hollandsk Lin. En højrrød Sløjfe sad på Brystet og højrrøde Sløjfer på Skoene.

Hun gik med Hænderne på Ryggen og med foroverbøjet Hoved. Med legende, sirlige Skridt gik hun langsomt op ad Gangen; men ikke ligefrem; hun gik i Bugter; snart var hun ved at støde imod et Træ paa den ene Side, snart var hun ved at komme ud mellem Træerne paa den anden Side. En Gang imellem standsede hun, rystede Haaret fra Kinderne og saae op mod Lyset. Det dæmpede Skjær gav hendes barnehvide Ansigt en matgylden Lød, der gjorde de blaaladne Skygger under Øjnene mindre synlige; de røde Læber blev purpurbrune og de store, blaa Øjne blev næsten sorte. Hun var nydelig var hun: lige Pande, svagt kroget Næse, kort, skarpskaaren Underlæbe og stærk, rund Hage og fint rundet Kind og ganske små Øren og rent og skarpt tegnede Bryn ... Hun gik og smilte, let og tankeløst, tænkte paa Ingenting og smilte i Harmoni med Alt omkring hende. Hun kom til Ende med Gangen, standsede og gav sig til at svinge rundt paa Hælen, halvt til højre og halvt til venstre, stadigt med Hænderne paa Ryggen, med Hovedet lige, Blikket opad, og hun nynnede monotont og afbrudt i Takt med sin Svingen.

Der laa to Graastenfliser og var Trappetrin ned til Haven, til Haven og det skarpe, hvide Sollys. Den skyfri, blaa-hvidste Himmel saae lige ned i den, og den Smule Skygge, der var, holdt sig tæt ind til Foden af de klippede Buksbomhække. Det skar i Øjnene, selv Hækken stod og gnistrede Lyset fra sine blanke Blade i skarpe, hvide Blink. Ambraen slæbte sig i hvide Snirkler ud og ind, frem og tilbage om tørstige Balsaminer, Boboreller, Gyldenlakker og Nelliker, der stod og stak Hovederne sammen ligesom Faar paa aaben Mark. Ærterne og Bønnerne henne ved Lavendelrækken vare ved at falde fra Stængerne af Varme, Morgenfruerne havde opgivet det Hele og stod og saae Solen lige op i Ansigtet, men Valmuerne havde kastet deres store, røde Blomsterblade og stod i de bare Stilke.

Barnet i Lindealleen sprang ned over Trinene, løb gennem den solhede Have, med bøjet Hoved, som man nu løber over en Gaard i Regnvejr. Hun styrede hen imod en Trekant af dunkle Takstrær, smuttede om bagved dem og gik saa ind i den store Løvstue, der var en Levning fra de Belowers Tid. En vid Rundkreds af Elmetræer havde de flettet sammen foroven, saavidt Grenene kunde naa, og det runde Hul i Midten havde de gitret til med Lægter og Rafter. Slyngende Roser og valske Kaprifolier groede stærkt op i Ælmeløvet og tættede godt, men til den ene Side var de slaaet fejl, og

Humlen, der var plantet efter med, havde forknyttet Ælmekvistene og magtede ikke selv at lukke for Hullet.

For Indgangen til Stuen laa der to hvidmalede Havheste; derinde stod der en lang Træbænk og et Bord; Pladen til Bordet var af Sten; stor og oval havde den været, men det Meste af den laa paa Jorden i tre Stykker, kun et lille fjerde laa løst over det ene Hjørne af Bordrammen. Ved det satte Barnet sig, tog Benene op paa Bænken, lænede sig tilbage og lagde Armene over Kors. Hun lukkede sine Øjne og sad ganske stille; der kom et Par smaa Rynker i Panden, en Gang imellem bevægede hun Øjenbrynene og smilte let:

»I Stuen med de røde Purpurtæpper og den forgyldte Alkove ligger Griseldis for Margrevens Fødder, men han støder hende bort; nys har han revet hende op fra det lune Leje, nu aabner han den smalle, rundbuede Dør, og den kolde Luft strømmer ind paa den stakkels Griseldis, der ligger paa Gulvet og græder, og der er intet Andet mellem det kolde Nattepust og hendes varme, hvide Legeme end det tynde, tynde Lin. Men han jager hende ud og laaser Døren efter hende. Og hun trykker den nøgne Skulder op til den kolde, glatte Dør og hulker og hører ham gaa blødt inde paa Gulvets Tæpper, og gennem Nøglehullet kommer Lyset fra den duftende Kjærte og sætter sig som en lille, rund Sol paa hendes blottede Bryst. Og hun lister sig bort og gaar ned ad den mørke Marmeltrappe og der er ganske stille, hun hører ikke andet end den bløde, klappende Lyd af sine nøgne Fødder paa de isnende Stentrin. Saa kommer hun udenfor. Sneen ...nej, det regner, det skylregner, og det tunge, kolde Vand plasker ned paa hendes Skuldre; Linet klæber fast til hendes Legeme, og Vandet driver ned ad hendes bare Ben, og hun træder med de skære Fødder i det bløde, kolde Dynd, der glider glat ud til Siden under Fodbladet. Og Vinden ... Buskene river hende og flænger hendes Kjole, nej, hun har jo ingen Kjole paa ... som det flængede mit brune Skjørt! - der maa vist allerede være Nødder i Fastruplund, alle de Nødder, der var paa Viborg Marked ... Gud veed, om Ane har fået Ro i sine Tænder ... Nej! Bruhnhylde! - den vilde Hest sprænger afsted ... Bruhnhylde og Grimmild - Dronning Grimmild vinker ad Mændene, vender sig og gaar bort. Og de slæber Dronning Bruhnhylde frem, og en lav, sort Karl med svære, lange Arme, En som Bertel i Bomhuset, tager i hendes Bælte og rykker det over, og han smøger hendes Kittel og hendes Underkjortel af hende, og med sine sorte Næver stryger han Guldringene af de hvide, myge Arme, og en stor, halvnøgen, brun og laadden Karl lægger sin haarede Arm om hendes Liv, og med sine plumpe, brede Fødder træder han Sandalerne af hende, og Bertel vikler hendes lange, sorte Lokker om sin Haand og trækker bort med hende, og hun følger ham med foroverbøjet Krop, og den Store lægger sine svedige Haandflader paa hendes nøgne Ryg og skubber hende fremad, fremad hen til den sorte, fnysende Hingst, og de slænger hende ned i det graa Støv paa Vejen og de knytter Hestens lange Hale om hendes Ankler ...«

Saa kom Rynkerne igjen og blev der længe, hun rystede paa Hovedet og saae mere og mere fortrædelig ud, endelig slog hun Øjnene op, rejste sig halvt og saae sig træt og misfornøjet omkring.

Myggene dansede henne for Aabningen mellem Humlerankerne, og det drev paa derude fra Haven stødvis med Duft af Mynte og Hjærtensfryd og imellem med Duft af Dild og Anniskaal. En lille, tummelumsk, gul Edderkop lød kildrende hen over hendes Haand og fik hende til at springe op fra Bænken. Hun gik hen mod Indgangen og rakte efter en Rose, der sad oppe i Løvet, men hun kunde ikke naa den. Saa gik hun udenfor og plukkede af Slyngroserne; jo mere hun plukkede, jo

ivrigere blev hun, og snart havde hun Skjørtet fuldt. Hun bar dem ind i Løvestuen og satte sig ved Bordet. Een for een tog hun dem op af Skjødet og lagde dem paa Stenpladen tæt op til hinanden, og snart var Stenen skjult under et blegrødt, duftende Svær.

Den sidste Rose var tagen, hun glattede Skjørtets Folder og de løse Blomsterblade og de grønne Blade, der havde sat sig fast i Kjolens Luv, strøg hun af, og blev saa siddende med Hænderne i Skjødet og saa paa Rosenfloret.

Denne Blomsterlød, der krusede sig i Skjær og Skygger, fra Hvidt, der rødmer, til Rødt, der blaaner, fra fugtig Rosa, der næsten er tung, til et Lilla saa let, at det kommer og gaar som om det drev i Luften -. Hvert enkelt, rundet Blomsterblad, yndigt hvælvet, blødt i Skyggen, men i Lyset med tusinde neppe synlige Gnister og Blink; med alt sit favre Rosenblod samlet i Aarer og spredt i Huden ... og saa den tunge, søde Duft, den drivende Em af den røde Nektar, som koger i blomsterets Bund.

Hurtigt strøg hun sine Ærmer op og lagde de nøgne Arme ned i Rosernes milde, fugtige Kjølighed. Hun vred dem rundt i Roserne, der med løste Blade flagrede mod Jorden, saa sprang hun op og fejede med ét Strøg Alt det bort, der var paa Bordet og gik ud i Haven, rettende paa sine Ærmer. Med blussende Kinder og hastige Skridt gik hun ned gennem Gangene og ud, og fulgte saa langsomt Havediget op mod Kjørevejen. Paa den var der kort før Indkjørslen til Gaarden et Læs Hø væltet; flere Læs holdt bagved og kunde ikke komme frem. Ladefogden pryglede Kusken med en brun Stok, hvis Politur glimtede i Solen.

Lyden af Slagene gjorde et uhyggeligt Indtryk paa Barnet, hun holdt sig for Ørerne og gik hastigt op mod Gaarden. Kjælderdøren ned til Bryggerset stod aaben; hun smuttede derned og slog Døren i efter sig.

Det var den fjortenaarige Marie Grubbe, Datter af Hr. Erik Grubbe til Tjele Hovedgaard.

Af: Kapitel XVI

Efter at Fru Marie Grubbe var kommen til Tjele blev hun ved at bo der, sammen med sin Fader, indtil hun seksten hundrede og ni og halvfjerds lod sig vie til kongelig Majestæts Justitsraad Palle Dyre, og med ham levede hun saa i et, indtil seksten hundrede og ni og firs, aldeles begivenhedsløst Ægteskab.

Det er et Tidsrum, der begynder med hendes tredivte Aar og ender med hendes seks og fyrretyvende, fulde seksten lange Aar.

Fulde seksten lange Aar, levet i dagligdags Bekymringer, i smaalige Pligter og i sløvende Ensformighed, og intet Tillids- eller Fortrolighedsforhold til at give det Varme, ingen forsonende Hygge til at gjøre det lyst. Evindelige Trætter om Ingenting, larmende Skjænderi for ubetydelige Forglemmelser, knarvorne Udsættelser her og plumpe Spotterier hist, det var Alt hvad hendes Øren hørte. Og saa hver sollys Levnetsdag møntet ud i Daler, Ort og Hvid, hvert Suk, der lød, et Suk for Tab, hvert Ønske, der hørtes, et Ønske om Vinding, hvert Haab et Haab om Mere. Og luvs lidt Karrighed paa alle Kanter, hyggefjendsk Travlhed i hver en Vraa, og Gjerrigheds altid spejdende Øje stirrende vaagent ud af hver en Time. Det var det Liv, hvori Marie Grubbe leved.

(...)

Marie sløvedes derved, og Alt det blomsterfine, duftende og fagre, der hidtil i frodige, vistnok ustyrlige og tidt barokke Arabesker havde slynget sig gennem hendes Liv, det visned bort og døde Døden. Raahed i Tanker som i Tale, en plump og trællesindet Tvivl om det Ædle og Store, og en fræk Foragt for sig selv, det havde disse seksten Tjeleaar bragt hende.

Og Eet endnu.

Der var kommet en tykblodet Sandselighed over hende, en higende Attraa efter Livets gode Ting, et kraftigt velbehag ved Mad og Drikke, ved bløde Sæder og ved bløde Lejer, en vellystig Fryd ved bedøvende, krydrede Dufte og et hverken smagbehersket eller skønhedadslet Hang til Pragt.

Altsammen Lyster, som hun kun tarveligen fik stillet - men, det gjorde jo ikke hendes Attraa mindre stærk.

Hun var bleven fyldig og bleg og der var en dvælende Ladhed over alle hendes Bevægelser. Hendes Blik var for det Meste forunderlig tomt og udtryksløst, men stundom sælsomt skinnende og hun var kommen i Vane med at stille sine Læber til et uforanderligt og intetsigende Smil.

Saa skrives der seksten hundrede og ni og firs. - Det er Nat, og Tjele Hestelade brænder.

De flakkende Flammer flagrede frem gennem den tykke, brandbrune Røg og lyste over hele den græssede Gaardsplads, hen paa de lave Udhuslænger, paa Hovedbygningens hvide Mure, lige til Havens sorte Trækroner, der løftede sig op over Taget. Karle og tilløbne Folk løb frem og tilbage mellem Brønden og Brandstedet men ildblankt blinkende Vand i Saaer og Spande. Palle Dyre foer et Steds fra og et andet Steds hen med Haaret flyvende om Ørerne og med en rødmalet Rive i Haanden, mens Erik Grubbe laa bedende over en gammel udbjerget Skjærekiste og fulgte med stigende Angst Ildens Fremskridt fra Spænde til Spænde og vaandede sig lydeligt hver Gang en Flamme fik Luft og triumferende svinged sin gnistomflagrede Hvirvel højt over Huset.

Marie var ogsaa dernede, men hendes Blik havde andet Maal end Branden.

Hun saae paa den nye Kudsk, som ledte de forskrækkede, ildsky Heste ud af den røgopfyldte Stald. Dørkarmen var stødt ud og Dørgabet udvidet over sin dobbelte Bredde, idet den svage Raastensmur var reven ned til begge Sider, og ud ad denne Aabning førte han Hestene, en ved hver Haand. De kraftige Dyr, som var helt forstyrrede af Røgen, stejlede og kastede sig voldsomt efter Siden, saasnart det skjærende, usikre Lys fra Flammerne mødte deres Øjne, og det saae ud som Kudskens skulde rives i Stykker eller trampes ned imellem dem, men han hverken slap eller faldt, han tvang dem Mulerne ned mod Jorden og jog med dem, halvt løbende eller springende, halvt slæbende, tværs over Gaarden og slap dem saa løs indad Haveporten.

Der var mange Heste paa Tjele, og Marie Grubbe havde rig Lejlighed til at beundre den skønne, kæmpemæssige Skikkelse, alt som den i vekslende Stillinger brødes med de vælige Dyr, nu næsten hængende i oprakt Arm, løftet i Vejret af en stejlede Hingst, nu kastende sig voldsomt tilbage paa jordstemte Fødder, nu atter hidsende dem frem i Spring og Sæt og Alt med disse bløde, sejge, fjedrende Bevægelser, som er ejendommelige for alle overhaands stærke Folk.

De korte Lærredsbenklæder og den graalige Blaargarnsskjorte, som Branden gav et gulligt Skjær og tegnede med skyggestærke Folder, fremhævede ypperligt de prægtige Former og stemmede skønt og simpelt med det kraftigt farvede Ansigt, de fine blonde Dun om Mund og Hage og det store, lyse, brusende Haar.

Søren Ladefoged kaldtes denne toogtyveaarige Kæmpe, egentlig hed han Søren Sørensen Møller,

men havde faaet Tilnavnet efter sin Fader, der havde været Ladefoged paa en Hovedgaard i Hvornum.

Hestene blev da bjergede, Laden brændte ned, Ilden i Grunden blev slukket, og Folkene gik hen at tage sig et lille Morgenblund ovenpaa den gennemvaagede Nat.

Marie Grubbe søgte ogsaa sin Seng, men hun sov ikke, hun laa og tænkte, og imellem rødmede hun over sine Tanker, imellem kastede hun sig uroligt, ligesom om hun blev bange for dem.

Endelig stod hun op.

Hun smilte haanligt medlidende af sig selv, mens hun klædte sig paa. I Almindelighed plejede hun om Hverdagen at gaa skjødesløst, urenligt, næsten lurvet klædt, for saa ved Lejlighed at pynte sig saa meget desto stærkere paa en mere iøjnefaldende end smagfuld Maade; men i Dag var det anderledes; hun tog en gammel, men ren, mørkeblaa Hvergarnskjole paa, bandt et lille, højrødt Silketørklæde om sin Hals og tog en net, lille, simpel Hue frem; men saa betænkte hun sig og valgte en anden, der med sin ombøjede, gult- og bruntblomstrede Kant og sit Nakkeskjæg af uægte Sølvbrokade slet ikke passede til det Øvrige. Palle Dyre tænkte, hun vilde i Byen og snakke om Branden, men sagde til sig selv, at der blev ingen Heste til hende at kjøre med. Hun blev imidlertid hjemme, men Arbejdet vilde ikke rigtig gaa, der var saadan en Uro over hende, hun slap det Ene for det Andet, for at slippe det igjen. Omsider gik hun ud i Haven; hun sagde, det var for at rette ved det, Hestene havde lagt øde om Natten; men hun gjorde ikke megen Gavn derude, for hun sad det meste af Tiden i Lysthuset med Hænderne I Skjødets og stirrede tankefuldt ud for sig.

Den Uro, som var kommen over hende, fortog sig ikke, den blev snarere stærkere Dag for Dag, og hun havde faaet en pludselig Lyst til ensomme Vandringer over ad Fastruplund til eller i den nederste Del af Yderhaven. Baade hendes Mand og hendes Fader skjændte paa hende derfor; men hun var ligesom hun var døv og ikke saa meget som blot svarede dem, og saa tænkte de, det var bedst at lade hende raade sig selv en stakket Tid, saalænge Travlheden ikke var større. -

En Ugestid efter Branden gik hun en Eftermiddag sin vante Gang over ad Fastrup til, og fulgte just Randen af et langstrakt, brysthøjt Krat af Egepurre og vilde Hybenroser, da hun pludselig saae Søren Ladefoged liggende, ligesaalang han var, i Kratbrynet, med lukkede Øjne ligesom om han sov. Der laa en Høle lidt fra ham, og Græsset var slaaet hvor hun stod og et langt Stykke opefter. Hun blev længe staaende, stirrende paa hans store, regelmæssige Træk, paa hans brede, kraftigt aandende Bryst og hans mørke, storaarede Hænder, som han havde foldet over sit Hoved; men Søren mere hvilte sig end sov, og slog pludseligt Øjnene op og saae lysvaagent op paa hende. Det gav et Sæt i ham af Forskrækkelse over at Herskabet havde truffet ham sovende i Stedet for i Færd med at meje; men han var bleven saa forbavset over Udtrykket i Maries Blik, at det var først da hun rødmede sagde Noget om Varmen og vendte sig for at gaa, først da var det, at han kom til Besindelse og sprang op, greb sin Le og sin Strygestikke og gav sig til at stryge Staalet saa det klingrede hen igjennem den varme, sitrende Luft.

Og saa begyndte han at slaa, som det var Livet om at gjøre. (...)

Af: Kapitel XVIII

Magister Holberg var en meget stille Mand, med et overordenlig ungdommeligt Udseende, han saa ved første Øjekast kun ud til at være en atten, nitten Aar gammel, men lagde man Mærke til hans Mund og hans Hænder og Udtrykket i hans Stemme, kunde man nok skjønne, han maatte være ikke saa lidt ældre. Han holdt sig meget for sig selv, talte lidt og som det syntes ikke gjerne. Dog skyede han ingenlunde Selskab, naar han blot kunde have det saaledes, at man lod ham i Fred og ikke vilde drage ham ind i Samtalen, og det var ham aabenbart en Fornøjelse, naar Færgen bragte Rejsende hen eller hjem, eller naar Fiskerne kom i Land med deres Dræt, i Afstand at betragte deres Travlhed og lytte til deres Ordskifte. I det Hele taget holdt han meget af at se Folk arbejde, enten det saa var med at pløje eller stække eller sætte Baade ud, og var der En, der tog et Tag, som oversteg det almindelige Jevnmaal af menneskelige Kræfter, kunde han smile helt tilfreds derved og løfte paa Skuldrene i stille Velbehag. Da han havde været i Burrehuset en Maanedstid, begyndte han at nærme sig Marie Grubbe eller tillod hende at nærme sig ham, og de sad tidt i de lune Sommeraftener og talte med hinanden en Timestid eller to i Træk inde i Krostuen, hvor saa Døren stod aaben og gav Udsigt ud over det blanke Vand til det blaaligt dæmrende Møen.

En Aftenstund, da deres Bekjendtskab var blevet temmelig gammelt, havde Marie fortalt ham sin Historie og endt den med et Klagesuk over, at Søren var bleven taget fra hende.

»Jeg maa bekjende,« sagde Holberg, »at jeg er aldeles uformuendes til at begribe, hvorlunde I har kunnet præferere en gemen Staldkarl og Stoddere for en saa perfekt Cavalliere som hans Excellence Statholderen, der jo dog af alle berømmes som en Mester i Belevenhed og fine Manerer, ja som et Mønster paa hvad som besynderligen er gallant og aimabelt.«

»Endog han havde været deraf saa fuld som den Bog, der kaldes for alamodische Sittenschule, det vilde intet have vejet saa meget som en Fjer, eftersom jeg nu en Gang havde for ham en saadan degout og Afsky, at jeg knap kunde taale ham for mine Øjne, og I veed, hvor aldeles uovervindelig en saadan degout kan være, saa om En havde en Engels Dyd og Principier, saa vilde den naturlige Afsky dog bære Sejren derfra. Min arme nuværendes Mand derimod, til ham optændtes jeg af en saa hastig og uformodenlig Tilbøjelighed, at jeg kan intet andet end tilskrive det en naturlig Attraktion, som heller intet var at modstaa.«

»Saadan kalder jeg vel raisoneret! Vi har da kuns at pakke ned al Verdens Morale i en Kiste og skikke den til Hekkenfjeld og leve efter vore Hjærtens Lyster, thi der er jo ikke den Uterlighed til, En nævne vil, den jo kan klædes op som en naturligen og uovervindelige Attraktion, og heller ikke den Dyd er til, iblandt alle de Dyder, der opregnes kan, at En jo lettelig siger sig den fra, thi der vil være den, som haver degout for Maadehold, den for Sandfærdighed og den for Ærbarhed, og saadan naturlig degout er aldeles uovervindelig, vil de sige, og den, som er beladt dermed, derfor ganske uskyldig. Men I er for vel oplyset, Morlille, til at I ikke skulde vide, at et saadant er kuns skammeligt Hjernesvind og Daarekistesnak.«

Marie svarede ikke.

»Troer I da ikke paa en Gud, Morlille,« vedblev Magisteren, »og paa det evige Liv?«

»Gud have Lov og Tak, jo, jeg gjør, jeg tror paa Vorherre.«

»Men den evige Straf eller evige Løn, Morlille?«

»Jeg tror, hver Menneske lever sit eget Liv og dør sin egen Død, det tror jeg.«

»Det er jo ingen Tro, tror I paa Opstandelsen?«

»Hvordan skal jeg opstaa? som det unge, uskyldige Barn jeg var, jeg først kom ud mellem Folk og Ingenting vidste og Ingenting kjendte, eller som den Gang, jeg æret og misundt som Kongens Yndling var Hoffets Zirat, eller skal jeg opstaa som den gamle, fattige, haabløse Marie Færgemands, skal jeg? og skal jeg svare til, hvad de andre, Barnet og den livsranke Kvinde de synded', eller skal en af dem svare for mig? Kan I sige mig det, Hr. Magister?«

»Men I har jo dog kuns havt een Sjæl, Morlille!«

»Ja, har jeg?« spurgte Marie og sank hen i Tanker. »Lad mig tale med Jer ret oprigtigen,« fortsatte hun, »og svar mig som I tænker: tror I, at den, som sit ganske Liv igjennem har forsyndet sig haardeligen mod sin Gud og Skabere, men som i sin sidste Stund, naar han ligger og drages med Døden, bekjender sin Synd af et oprigtigt Hjærte og angrer og giver sig Gud i Vold uden Tvivl og uden Betænkning, tror I, den er Gud velbehageligere end En, som ogsaa har været ham haardt imod med Synd og Forargelse, men saa i mange Livsens Aar har stridt for at gjøre sin Pligt og baaret hver Byrde uden at knurre, men aldrig i Bøn eller aaben Anger har begrædt sit forrige Levnet, tror I, at hun, som har levet som hun har troet, var rettelig levet, men uden Haab om Belønning hisset og uden Bøn derom, tror I, Gud vil skyde hende fra sig og kaste hende bort, endog hun aldrig bad Gud et Bønnens Ord?«

»Derpaa tør intet Menneske svare,« sagde Magisteren og gik.

Kort efter rejste han.

Det næste Aar i Avgust faldt Dommen over Søren Færgemand, og lød paa tre Aars Arbejde i Jern paa Bremerholm.

Lang Tid var det at lide, længere Tid at vente, saa gik da ogsaa den.

Søren kom hjem, men Fangenskabet og den haarde Behandling havde nedbrudt hans Sundhed, og inden Marie havde plejet ham et Aar, bar de ham paa Kirkegaarden.

Endnu et langt, langt Aar maatte Marie drages med Livet. Saa blev hun pludseligt syg og døde. Hun var under sin hele Sygdom slet ikke ved sin Forstands Brug, og Præsten kunde derfor hverken bede med hende eller berette hende.

En sollys Sommerdag begrov de hende ved Sørens Side, og udover det blanke Sund og de korngyldne Marker, sang det fattige Ligfølge, træt af Varmen, uden Sorg og uden Tanke:

Vreden din afvend, Herre Gud, af Naade,
Riset det blodigt, som os over Maade,
Plaget saa redelig af en Vredes Brynde,
Fordi vi synde.

Thi om du efter vore Synder onde,
Straffed', som du med al Rette kunde,
Da maatte Alting gaa i Grund, og falde,
Ja, een og alle.

.....
.....
.....